

Purusha Suktam

English

ō-ntachCham yōrāvṛṇīmahē | gātum yajñāyā | gātum yajñapātayē | daivī svastirāstu naḥ | svastirmānūṣēbhyaḥ |
ūrdhva-ñjigātu bhēṣajam | śa-nno astu dvīpadē | śa-ñchatuṣpadē |
ōṃ śānti-śśānti-śśāntiḥ ||

saḥasrāśīrṣā puruṣaḥ | saḥasrākṣa-ssahasrapāt |
sa bhūmiṃ viśvatō vṛtvā | atyātiṣṭhaddaśāṅgulam ||

puruṣa ēvēdagṃ sarvaṃ | yadbhūtaṃ yachchā bhavyaṃ |
utāmṛtaṭva syēśānaḥ | yadannēnātīrōhāti ||

ētāvānasya mahimā | atō jyāyāgśchā puruṣaḥ |
pādō-'sya viśvā bhūtāni | tripādasyāmṛtā-ndīvi ||

tripādūrdhva udaitpuruṣaḥ | pādō-'syēhā-"bhāvātṣpunāḥ |
tatō viṣvañvyākramat | sāsānāṇaśānē abhi ||

tasmādvīrāḍājāyata | vīrājō adhi puruṣaḥ |
sa jātō atyarichyata | paśchādbhūmimathō puraḥ ||

yatpuruṣēṇa haviṣā | dēvā yajñamatānvata |
vasantō āsyāsīdājyaṃ | grīṣma idhmaśśaradhahaviḥ ||

saptāsyāsanparīdhayaḥ | tri-ssapta samidhāḥ kṛtāḥ |
dēvā yadyajña-ntānvānāḥ | abādhnān-puruṣa-mpaśum ||

taṃ yajña-mbarhiṣi praukṣaṃ | puruṣa-ñjātamāgrataḥ |
tēnā dēvā ayājanta | sādhyā ṛśayaśchā yē ||

tasmādyajñāthsārvahutaḥ | sambhṛta-mprṣadājyam |
paśūg-stāg-śchakrē vāyavyān | āraṇyān-grāmyāśchā yē ||

tasmādyajñāthsārvahutaḥ | ṛchā-ssāmāni jajñirē |
Chandāgṃsi jajñirē tasmāt | yajustasmādajāyata ||

tasmādaśvā ajāyanta | yē kē chōbhayādātaḥ |
gāvō ha jajñirē tasmāt | tasmājjātā ajāvayaḥ ||

yatpuruṣaṃ vyādadhuḥ | kaṭithā vyākālpayann |
mukhā-ñkimāsyā kau bāhū | kāvūrū pādāvuchyētē ||

brāhmaṇō-'sya mukhāmāsīt | bāhū rājanyaḥ kṛtaḥ |
ūrū tadasya yadvaiśyaḥ | padbhyāgṃ sūdrō ajāyata ||

chāndramā manāsō jātaḥ | chakṣō-ssūryō ajāyata |
mukhādindrāśchāgniśchā | prāṇādvāyurājāyata ||

nābhya āsīdāntarikṣam | śīrṣṇō dyau-ssamāvartata |
pādbyā-mbhūmirdiśā-śśrōtrāt | tathā lōkāgṃ ākalpayann ||

vēdāhamēta-mpuruśa-mmahāntam | ādityavarṇa-ntamāsastu pārē |
sarvaṇi rūpāṇi vichitya dhīrāḥ | nāmāni kṛtvā-'bhivadaṇ, yadā-'stē ||

dhātā purastādyamūdājahārā | śakraḥ pravīdvā-npradiśāśchatāsraḥ |
tamēvaṃ vidvāṇamṛtā iha bhāvati | nānyaḥ panthā ayānāya vidyatē ||

yajñēnā yajñamāyajanta dēvāḥ | tāni dharmāṇi prathamānyāsann |
tē ha nākā-mmahimānā-ssachantē | yatra pūrvē sādhyā-ssanti dēvāḥ ||

adbhya-ssambhūtaḥ prthivyai rasāchcha | viśvakārmaṇa-ssamāvartatādhi |
tasya tvaṣṭā vidadhadrūpamēti | tatpurūṣasya viśvamājāṇamagrē ||

vēdāhamēta-mpuruśa-mmahāntam | ādityavarṇa-ntamāsah parastāt |
tamēvaṃ vidvāṇamṛtā iha bhāvati | nānyaḥ panthā vidyatē-'yānāya ||

prajāpātīścharati garbhē antaḥ | ajāyāmānō bahudhā vijāyatē |
tasya dhīrāḥ parijānantī yōniḥ | marīchīnā-mpadamichChanti vēdhasāḥ ||

yō dēvēbhyā ātāpati | yō dēvānā-mpurōhitaḥ |
pūrvō yō dēvēbhyō jātaḥ | namō ruchāya brāhmāyē ||

ruchā-mbrāhma-ñjanayāntaḥ | dēvā agrē tadābruvann |
yastvaiiva-mbrāhmaṇō vidyāt | tasyā dēvā asan vaśē ||

hrīśchā tē lakṣmīśchā patnyaḥ | ghōrātrē pārśvē |
nakṣātrāṇi rūpam | aśvinau vyāttaḥ |
iṣṭa-mmāniśāṇa | amu-mmāniśāṇa | sarvā-mmāniśāṇa ||

tachCham yōravṇīmahē | gātum yajñāyā | gātum yajñapātayē | daivī svastirāstu naḥ | svastirmānūṣēbhyah | ūrdhva-
ñjigātu bhēṣajam | śa-annō astu dvīpadē | śa-ñchatuṣpadē |
ōṃ śāntī-śśāntī-śśāntīḥ ||